

**ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ (AYBÜ)
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
PROJE ONAY BELGESİ**

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ULİSA Enstitüsü akademisyenlerinden Doç.

Dr. İbrahim Demir'in, **TÜRKİYE'NİN BİLİM DİASPORASININ DÖNÜŞ**

YAPMA VE DÖNÜŞ YAPMADA PROFESYONEL İŞ BİRLİĞİ OLASILIKLARININ ANALİZİ

adlı araştırması değerlendirilmiştir. (Bu kısım başvuru sahibi tarafından doldurulmalıdır)

Proje etik açısından uygun bulunmuştur.

Proje etik açısından geliştirilmesi gerekmektedir.

Proje etik açısından uygun bulunmamıştır.

AYBÜ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU KARARI (Etik Kurul tarafından doldurulacaktır)	
Araştırma kodu (Yıl – Araştırma sıra no)	2022 – 1024
Başvuru formunun Etik Kurula ulaştığı tarih	25. 06 - 2022
Etik Kurul Karar toplantı tarihi ve karar no	06. 07. 2022 - 13 (Ek-gündem)
Yer	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Esenboğa Külliyesi
Katılımcılar	Formda imzası bulunan üyelerimiz toplantıya katılmıştır.

KURUL BAŞKANI VE ÜYELER:

Prof. Dr. Hakkı ODABAŞ

Başkan

Doç. Dr. Musa ÖZTÜRK

Üye

Doç. Dr. Ömer ASLAN

Üye

Doç. Dr. Özge GÖKBULUT ÖZDEMİR

Üye

Doç. Dr. Ali POLAT

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Nur Betül ATAUL

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Recep YORULMAZ

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Semih CEYHAN

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Keziban Büşra KAYNAK EKİCİ

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Gülay YAZICI

Üye

Öğr. Gör. Dr. İrem Şengül SEFEROĞLU

Üye

ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ (AYBÜ)
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
PROJE ONAY FORMU

ARAŞTIRMANIN BAŞLIĞI

TÜRKİYE’NİN BİLİM DİASPORASININ DÖNÜŞ YAPMA VE DÖNÜŞ YAPMADA PROFESYONEL İŞ BİRLİĞİ OLASILIKLARININ ANALİZİ

ARAŞTIRMACI/ARAŞTIRMACILAR*

	Unvan	Adı Soyadı	Görev yeri	Telefon	e-posta
1**	Doç. Dr.	İbrahim Demir	AYBÜ/ Siyasal Bilgiler Fakültesi	5323638032	demiri@ybu.edu.tr
2	Doç. Dr.	Atakan Durmaz	Samsun Üniversitesi/İİSBF	5542482764	atakan.durmaz@samsun.edu.tr
3	Arş. Gör.	Gülşen Yılmaz	AYBÜ/ ULİSA	5442654633	giyilmaz@ybu.edu.tr
4	Arş. Gör.	Öznur Albayrak	AYBÜ/ ULİSA	5304155730	oznuralbayrak@aybu.edu.tr
5	Arş. Gör.	Muhammed Oruç	AYBÜ/ ULİSA	5530309248	moruc@aybu.edu.tr

Araştırmacının AYBÜ ile ilişkisi*:** AYBÜ/ Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi (Doç. Dr. İbrahim Demir/ Yürütücü)

*Bir danışman gözetiminde gerçekleşen çalışmalarda danışmanın imzası zorunlu değildir.

** Etik kuruluna doğrudan başvuru yapan kişinin ismi ilk sıraya yazılmalıdır.

***Bu kısımda araştırmacının / araştırmacılardan en az birinin AYBÜ ile ilişkisi mutlaka belirtilmelidir. AYBÜ Etik Kurulu yalnızca üniversitemiz bünyesindeki çalışan veya öğrencilerin başvurularını değerlendirmektedir.

ARAŞTIRMA DÖNEMİ

Başlangıç* 01/ 08 /2022

Bitiş 30 /12 /2022

*Bu kısımda veri toplama sürecinin başlangıcı ve bitişi verilmelidir. Veri toplama tarihinin başlangıcı Etik Kurul onayının alınmasından önce olamaz. Bu yüzden proje başlamadan en az 1 ay önce başvuru yapılması önerilmektedir.

ARAŞTIRMANIN NİTELİĞİ

☐	Öğretim elemanı araştırması
☐	Doktora tezi
☐	Yüksek lisans tezi
☒	Diğer Proje

ARAŞTIRMA DESTEĞİ

☐	Yok	
☒	Var	
☐	Üniversite	
☐	TÜBİTAK	
☐	Uluslararası	
☒	DİĞER (belirtiniz)	T.C. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)

Desteğin niteliği: Proje çalışması için maddi destek alınacaktır. Destek veren kurum (YTB) iki-aylık ara rapor ve sonuç raporu beklemektedir.

Desteyin niteliği (maddi ve/veya diğer) açıklanacak, destek verenin beklentisinin olup olmadığı, beklenti varsa niteliği, desteyin, desteği veren kurum/kuruluşa karşı deneklerin hak-mahremiyet-gizlilik-zarar görmeme ilkelerine uygun olup olmadığı belirtilmelidir. Gerekli ise ilgili belgeler başvuruya eklenmelidir.

BAşVURU DURUMU			
☒	Yeni başvuru		
☐	Tekrar başvuru	Araştırma no:	
☐	Protokol değişikliği	Araştırma no:	
☐	Daha önce onaylanmış bir araştırmanın devamı	Araştırma no:	

Veri Toplanması Planlanan Yerler/Mekânlar/Kurum Ve Kuruluşlar

1	Yurtdişında (Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık, Fransa ve Kanada) Lisans/Lisansüstü Eğitim Kurumları
2	Yurtdişında (Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık, Fransa ve Kanada) Araştırma Merkezleri

Araştırma Geniş Özeti

(Araştırmanın konusu, amacı, değişkenleri, yöntemi net bir şekilde açıklanmalıdır)

Konu:(Araştırmanın konusu belirtilecektir.)

Robotik/meatronik, yazılım, nesnelerin interneti, yapay zekâ, enerji depolama, biyoyakıt, biyonanoteknoloji, nükleer enerji, yarı iletkenler, geniş bant teknoloji gibi stratejik öncelikli alanlarda Türkiye bilim diasporasının (BD) Türkiye'ye kesin dönüş yapması ya da dönüş yapmadan Türkiye'deki meslektaşları ile iş birliği yapma olasılıkları araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

Amaç:(Araştırmadan beklentiler, yapılacak çıkarsamalar ve nelerin hedeflendiği açıklanacaktır.)

Araştırmanın amacı, Türkiye bilim diasporasının (BD) Türkiye'ye kesin dönüş yapması ve Türkiye'deki bilim/araştırma camiası ile profesyonel iş birliği olasılıklarını belirleyen faktörleri ekonometrik yöntemlerle analiz etmektir. Bu bağlamda belirlenen hedefler:

1. Hedef yerlerin tüm kurumlarındaki araştırmacı, akademisyen ve uzman envanterinin çıkarılması,
2. Derinlemesine mülakat ve nitel analiz,
3. Birincil veri toplanması ve ekonometrik analiz. Araştırma soruları: BD envanterinin büyüklüğü nedir? BD'nin ülke, meslek, bilim alanı ve endüstri dağılımı nedir? BD'nin yaş, cinsiyet, kıdem dağılımı nedir? BD mensuplarının Türkiye'ye dönüş yapma olasılıklarını belirleyen faktörler nelerdir? BD mensuplarının Türkiye ile profesyonel iş birliği yapma olasılıklarını belirleyen faktörler nelerdir?

Kapsam:(Araştırmanın ilgili literatürdeki yeri açıkça belirtilecektir.)

Türkiye BD'sinin Türkiye'ye kesin dönüş yapma, dönüş yapmadan 'fikri' düzlemde profesyonel iş birliği yapma olasılıklarının ve bu olasılıkları belirleyen faktörlerin analizine ihtiyaç vardır. Uzun-dönem refah maksimizasyonu için ülkelerin beşerî sermayelerini etkin ve verimli bir şekilde yönetmeleri gerekmektedir. Türkiye'de doğumundan lisans veya lisans üstü eğitim diploması aldığı güne kadar bireylere yapılan kamusal katkının (sağlık hizmetleri,

eğitim hizmetleri, güvenlik hizmetleri, sosyal hizmetler vb.) maliyeti yüksektir. Bu maliyet, bir beşerî sermaye yatırımı maliyetidir. Her yatırımda olduğu gibi ülkeler, yaptığı yatırımdan yaşam-boyu getiri elde etmeyi beklemektedir. Ancak BG gerçekleştiğinde, nitelikli (marjinal verimliliği daha yüksek) beşerî sermaye, göç alan ülkeye 'sıfır' ya da 'çok düşük' bir maliyetle transfer olmaktadır. Bu olgunun BD bağlamında dönüş yapma ve dönüş yapmadan profesyonel iş birliği olasılıkları bağlamında analizi gerekmektedir. BD mensuplarının menşe ülke için tekrar kazanca dönüşmesi ya kesin dönüş ya da fiktisel dönüş (profesyonel iş birliği) ile mümkün olacaktır. Bu proje çalışmasında BD'ye mensup hangi bireylerin dönüş yapma (kalma) ve Türkiye ile profesyonel iş birliği içine girme olasılıklarının yüksek olduğunun hesaplanması, uzun dönem sosyal refah maksimizasyonu için etkin ve etkili politikaların geliştirilmesi için önemli bilgiler üretecektir. Bu yüzden, bu çalışmada BD bağlamında BG'ye ilişkin faktör, beklenti ve eğilimler ekonometrik olarak analiz edilmektedir. Proje bulguları; bütün Türkiye toplumu, üniversiteler, araştırma kurumları, özel sektör, savunma sanayii, Türkiye'deki bilim insanları ve BD mensuplarına faydalar sağlayacaktır. Proje, yenilik olarak Türkiye'de BD üzerine yapılmış sınırlı sayıdaki çalışmadan (örneğin bkz. **Durmaz, 2018**) tek ülke yerine beş ülkeyi kapsamak ve 'varsayılan' yerine gerçekleşen kesin dönüş 'tercihini' analiz etmektedir.

Kaynakça

- Acar, O. (2015). Türkiye'nin İnsan Sermayesi Göçüyor.
https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/5287/Turkiye_nin+Insan+Sermayesi+Gocuyor.
- Acar, O. (2015, July 18). Türkiye'nin dış göç dinamikleri (1980-2010). TEPAV Göç Dinamikleri Grafikler, https://public.tableau.com/profile/ozan.acar#!/vizhome/TEPAV_GocDinamikleri3/Story1. Erişim tarihi: 20.02.2021
- Aksoy, B., Gürsoy, S. (2018). Beyin Göçü: Nedenleri, Etkileri ve Türkiye. M.K. Namal (Der.), SOSYAL POLİTİKA VE ÇALIŞMA İLİŞKİLERİNDE GÜNCEL SORUNLAR içinde. (ss. 55-72). Ankara: Gazi Kitapevi.
- Bakırtaş, T. ve Kandemir, O. (2010). "Gelişmekte olan ülkeler ve beyin göçü: Türkiye Örneği", *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 961-974.
- Bundesinstitut für Bevölkerungsforschung (BiB). (2018). German Emigration and Remigration Panel Study (GERPS). Wiesbaden.
- Diehl, C. & Dixon, D. (2005). 'New Research Challenges Notion of German "Brain Drain"'. *Migration Policy Institute*. Alındığı yer: <https://www.migrationpolicy.org/article/new-research-challenges-notion-german-brain-drain>
- Karaduman, H , Çoban, E . (2019). BRAIN DRAIN IN TURKEY: AN INVESTIGATION ON THE LEADING MOTIVES OF SKILLED MIGRATION. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*,6 (7), 322-339. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/47889/605283>
- Kaya, M. (2009), "Beyin Göçü/Entellektüel Sermaye Erozyonu, Bilgi Çağının Gönüllü Göçerleri: Beyin Gurbetçileri", *Eğitime Bakış*, (16), 14-29.
- IOM. (2004). International Migration Law: Glossary on Migration. Switzerland: IOM. Retrieved from http://www.iomvienna.at/sites/default/files/IML_1_EN.pdf
- Migration Policy Institute (2021). International Migration Statistics.
<https://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/international-migration-statistics>. Erişim tarihi: 22.02.2021
- NAFSA (2021). *NAFSA International Student Economic Value Tool | NAFSA*. Erişim tarihi: 22.02.2021.
- Schellinger, A. (Ed.) (2017). *Brain Drain – Brain Gain: European Labour Markets in Times of Crisis*. Politik tür Europa 2017 plus: Friedrich-Ebert-Stiftung Proteject.

Tansel, A ve Güngör, D.N. (2003).

Tansel, A. ve Güngör, D.N. (2004). "Türkiye'den Yurt Dışına Beyin Göçü: Ampirik Bir Uygulama". *ECR Working Paper in Economic 04/02*, Economic Research Center, Middle East Technical University.

TUİK (2018). Uluslararası Göç İstatistikleri, 2017. <https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30607>. Erişim tarihi: 22.02.2021

TUİK (2019). Uluslararası Göç İstatistikleri, 2018. <https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30711>. Erişim tarihi: 22.02.2021.

TUİK (2020). Uluslararası Göç İstatistikleri, 2019. <https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33709>. Erişim tarihi: 22.02.2021.

Viry, G., Rüger, H. & Skora, T. (2014). Migration and Long-Distance Commuting Histories and Their Links to Career Achievement in Germany: A Sequence Analysis. *Sociological Research Online*. 19(1): 78-94.

Yılmaz, E. (2020). "Uluslararası Beyin Göçü Hareketleri Bağlamında Türkiye'deki Beyin Göçünün Durumu". *LAÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (2), 220-232. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/euljss/issue/52064/679373>

Yöntem: * Araştırmanın evreni, örnekleme, örneklem seçme yöntemi, veri toplama araçları ve bunları kimin uygulayacağı, veri toplama araçlarının uygulanma biçimi (yüzyüze, posta vb.), araştırmadan elde edilen sonuçların yanlılığını önleyecek yöntemsel önlemler açıklanacaktır. Kullanılacak Biyolojik, Psikolojik ve/veya Teknik gibi tüm yöntemler ayrıntılı olarak açıklanmalıdır. Gönüllü katılımı bozacak ve katılımcıları suistimal edecek tehditlere karşı alınan önlemler açıklanmalıdır.

Proje, birincil ve ikincil verinin nitel ve nicel analizleri yöntemi ile gerçekleştirilecektir.

Proje kapsamında Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık, Fransa ve Kanada'daki BD'sinin envanteri çıkarılacak, envanterden alınan örnekleme üzerinden nitel ve nicel analiz gerçekleştirilecektir. Proje evrenini Türkiye'den yurtdışına giderek eğitimini sürdüren/tamamlayan ve/veya çalışmalarına yurtdışında devam eden BD mensupları/üniversite mezunları oluşturmaktadır. Araştırmada amaçsal/yargısal örneklem yöntemi kullanılacak ve çalışma örneklemini Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık, Fransa, Kanada ülkelerinde bulunan BD oluşturmaktadır. Amaçsal/yargısal örneklem yönteminin seçilmesinin nedeni olarak robotik/mekatronik, yazılım, nesnelerin interneti, yapay zekâ, enerji depolama, biyoyakıt, biyonanoteknoloji, nükleer enerji, yarı iletkenler, genişbant teknoloji gibi stratejik öncelikli alanlarda mevzu bahis ülkelerin ileri teknolojik uygulamalarının ve araştırma olanaklarının varlığı gösterilebilir.

Veriler; üniversite, şirket, kamu kurumları ve diğer organizasyonların internet sayfaları, online görüşmeler ve anket formu aracılığıyla toplanacaktır. Anketler üniversite eğitimini yurt dışında sürdüren son sınıf öğrencileri, yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlar, yurtdışına eğitim/çalışma için giden ancak dönüş yapmayan BD mensupları ve yurtdışında eğitimini/çalışmasını tamamlayarak Türkiye'ye dönüş yapan BD üyeleri olmak üzere dört gruba uygulanacaktır. Nicel analiz, Lojistik Regresyon yöntemi ile gerçekleştirilecektir.

Çalışma sonuçlarının yanlılığını önlemek için çıkarılan envanterin örnekleme sürecinde ülke nüfuslarına oransal dağılımı, cinsiyet dağılımı, yaş dağılımı ve uzmanlık alanı dağılımları dikkate alınacaktır. Diğer taraftan yanlılık önleyici istatistiksel/ekonometrik yöntemler de uygulanacaktır.

Araştırma katılımcılara herhangi bir şekilde yanlış/yanlış bilgi vermeyi, ya da çalışmanın amacını tamamen gizli tutmayı gerektiriyor mu?

☐ Evet	☒ Hayır
Evet ise açıklayınız:	

Araştırma, katılımcıların fiziksel sağlıklarını tehdit edici veya zorlayıcı uygulamalar içeriyor mu?

☐ Evet	☒ Hayır
Evet ise açıklayınız:	

Araştırma, katılımcıların psikolojik sağlıklarını tehdit edici, zorlayıcı veya özel hayatıyla ilgili sorular içeriyor mu?

☐ Evet	☒ Hayır
Evet ise açıklayınız:	

Veri toplama sürecinde katılımcıların kişilik hakları ve özel bilgileri korunmakta mıdır?

☒ Evet	☐ Hayır
Hayır ise açıklayınız:	

Araştırmadaki katılımcıların kimlikleri toplanan ham veride tanımlanacak mı?

☒	Adıyla tanımlanacak (<i>Gerekçesini açıklayınız</i>) Hakkında veri toplanacak bireyler katılımcı olarak değerlendirilemezler. Bahsi geçen ülkelerdeki üniversite, şirket veya organizasyon internet sayfalarında kamuya açık bilgilerden derleme envanter oluşturulacaktır. Bu sayede sponsor kamu kurumu hangi uzmanın hangi ülkede ve hangi üniversitede çalıştığı bilgisine kolayca ulaşabilecektir.
☒	Bir kod verilerek tanımlanacak (örnekleme uygulanan anket katılımcıları için)
☒	Belirsiz olacak (nitel analiz kısmında yer alacak katılımcılar için)

Araştırmadaki katılımcıların kimlikleri, depolanan veride tanımlanacak mı?

☒	Adıyla tanımlanacak (<i>Gerekçesini açıklayınız</i>) Hakkında veri toplanacak bireyler katılımcı olarak değerlendirilemezler. Bahsi geçen ülkelerdeki üniversite, şirket veya organizasyon internet sayfalarında kamuya açık profesyonel hayata ilişkin bilgilerden derleme envanter oluşturulacaktır. Bu sayede sponsor kamu kurumu hangi uzmanın hangi ülkede ve hangi üniversitede çalıştığı bilgisine kolayca ulaşabilecektir.
☒	Bir kod verilerek tanımlanacak (örnekleme uygulanan anket katılımcıları için)
☒	Belirsiz olacak (nitel analiz kısmında yer alacak katılımcılar için)

Araştırmadaki katılımcıların kimlikleri rapor içeriğinde tanımlanacak mı?

☒	Adıyla tanımlanacak (<i>Gerekçesini açıklayınız</i>) Hakkında veri toplanacak bireyler katılımcı olarak değerlendirilemezler. Bahsi geçen ülkelerdeki üniversite, şirket veya organizasyon internet sayfalarında kamuya açık profesyonel hayata ilişkin bilgilerden envanter oluşturulacaktır. Bu sayede sponsor kamu kurumu hangi uzmanın hangi ülkede ve hangi üniversitede çalıştığı bilgisine kolayca ulaşabilecektir.
☒	Bir kod verilerek ya da genel olarak (erkek çiftçi gibi) tanımlanacak (örnekleme uygulanan anket katılımcıları için)
☐	Organizasyon adıyla tanımlanacak
☒	Belirsiz olacak (nitel analiz kısmında yer alacak katılımcılar için)

Araştırmanın doldurulan anket, test vb. formlarının güvenliği nasıl sağlanacak?

(özellikle kimliklerin belirgin olduğu çalışmalarda)

☒	Kamuya açık bilgiler toplanıp özel kimlik bilgileri yer almadığından gerek yok
☐	Güvenli olan yerde kilitli dolap içinde saklanacak
☒	Bilgisayarda password/encryption koruması ile bilgisayar veri belleğinde saklanacak.
☐	Diğer (Açıklayınız)

Araştırma verilerine araştırma personelinin dışındaki kişilerin girme hakkı olacak mı?

☐	Evet (Kim, niçin, veri güvenliğinin bu kişiler tarafından sağlanması için alınan tedbirler vb. açıklanacak)
☒	Hayır

Araştırmaya reşit olmayan çocuklar, kısıtlı ya da engelli bireyler katılmakta mıdır?

☐	Evet	☒	Hayır
Evet ise açıklayınız:			

Katılımcılara araştırmanın niteliği hakkında yeterince açık ve anlaşılabilir açıklama yapılmakta mıdır?

☒	Evet	☐	Hayır
Evet ise açıklayınız: Nitel analiz katılımcılarına mülakat öncesi ve anket katılımcılarına anket öncesi yazılı onam ve açıklama sunulacaktır.			

Gönüllülere araştırmaya katılma ve çıkma koşulları açık ve net olarak belirtilmiş midir?

☒	Evet (Evet ise açıklayınız)	☐	Hayır
Evet ise açıklayınız: Görüşmenin başında gönüllü katılımcılık vurgusu ile istedikleri zaman anketi yanıtlamayı bırakabilecekleri ifade edilecektir.			

Katılımcıları en iyi tanımlayan seçenekleri işaretleyiniz.

☐	Okulöncesi çocuklar	☐	Kadınlar
☐	İlköğretim çocukları	☐	İşsiz yetişkinler
☐	Lise öğrencileri	☐	Yaşlılar
☒	Üniversite öğrencileri	☐	Zihinsel engelli bireyler
☐	Çocuk işçiler	☐	Tutuklular
☒	Yetişkinler	☐	Diğer (Belirtiniz)
☐	Erkekler		

Araştırmanın katılımcılarının çocuklar, zihinsel engelli bireyler vb. özel durumu olan bireyler olması halinde, bunların özel etik davranış gerektirmesi nedeniyle, araştırmacı uzman kişilerden aldığı bilgiler çerçevesinde bu konuda nasıl bir dikkat göstereceğini açıklamalıdır.

Aşağıda yer alan uygulamalardan, çalışma kapsamında yer alacak olanları işaretleyiniz.

☒	Anket	☐	Görüntü kaydı
☒	Mülakat	☐	Ses kaydı
☐	Gözlem	☒	Diğer (belirtiniz) kamuya açık (ikincil) veriden derleme
☒	Bilgisayar ortamında test/anket		

Yukarıdaki bilgilerin tamamen doğru olduğunu ve eksik bilgi vermediğimi taahhüt ederim.

Başvuruyu Yapan Araştırmacının

Adı ve Soyadı: Doç. Dr. İbrahim Demir

İmza:

Başvuru Tarihi: 25.06.2022

Etik Kurul Başvurusu konusunda dikkat edilmesi gereken hususlar

(Bu belge bilgilendirme amaçlıdır ve başvuru sırasında etik kurula iletilmesi gerekmez)

AYBÜ öğrenci ve çalışanları tarafından yürütülen ve insan katılımcılardan klinik dışı bilgi toplamayı gerektiren araştırmalar için bu başvuru formunun yanı sıra diğer gerekli belgelerle AYBÜ Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kuruluna başvurulur. AYBÜ Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu başvuru "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" ve "AYBÜ Etik Kurul Yönergesi" kapsamında değerlendirir.

1. AYBÜ Sosyal ve Beşer Bilimler Etik Kurulu Proje Onay Formu eksiksiz bir biçimde

- **tek tip yazı tipi** (Times New Roman 12 Punto)
- **tek satır aralığı** (önce 0 nk, sonra 8 nk)
- **iki yana yaslı** olacak şekilde doldurulmalıdır.

2. "Araştırmacı/Araştırmacılar bölümünde" güncel kullanımında olan bir telefon numarası (e-mail ile ulaşılamaması durumunda gerekli olması halinde kullanmak için) verilmelidir.

3. Araştırmacının AYBÜ ile ilişkisi (AYBÜ öğretim üyesi, öğretim elemanı, doktora/yüksek lisans veya lisans öğrencisi) açıkça belirtilmelidir.

4. Etik kurula sunulan araştırmanın veri toplama tarihinin etik kurul onayından önce olmayacağı göz önüne alınarak; araştırmanın veri toplama tarihi düzenlenmelidir.

5. Araştırmanın başvuru durumu dikkatle doldurulmalı; eğer daha önceden aynı araştırma ile başvuruldu ise ya da bir protokol değişikliği varsa açıkça belirtilmeli; bu durumda yeni başvuru yapılmamalıdır.

6. Araştırmanın verilerin toplanması planlanan yerler açık ve net bir şekilde belirtilmelidir. Bu bağlamda; okul, hastane, stk gibi muğlak ifadelerin kullanımından kaçınılmalıdır.

7. Araştırma geniş özeti yazılırken; alan yazının tarandığını ortaya koyacak şekilde konu, amaç, kapsam ve yöntem bölümleri yazılmalı bu süreçte de kaynak gösterme kurallarına uyulmalıdır. Bu bağlamda araştırmacılara APA 7'yi kullanmaları tavsiye edilmektedir. Öte yandan tutarlılık olmak kaydı ile araştırmacılar MLA, Chicago, Harvard, Vancouver kaynak gösterme stillerini de kullanabilirler. Araştırmacılar geniş özeti yazdıktan sonra; bu bölümü yazarken kullandıkları kaynakları "kaynakça" başlığı açarak vermelidir.

8. Araştırmanın yöntem bölümü eksiksiz bir biçimde şu başlıkları içermelidir:

- **Araştırmanın modeli** (Araştırma yapılırken kullanılacak model belirtilmelidir. Örneğin nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenoloji deseni, nicel araştırma yaklaşımlarından ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen, açımlayıcı karma desen vb.)
- **Evren, örneklem veya çalışma grubu**: Çalışma grubu ya da örneklem seçimi yapılırken hangi örnekleme yönteminin kullanılacağı belirtilmelidir. Örneğin basit seçkisiz örnekleme yöntemi veya seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan uygun örnekleme vb.
- **Veri toplama araçları**: Araştırmanın verilerinin nasıl toplanacağı hakkında bilgi verilmelidir. Örneğin; ölçek, anket, yarı-yapılandırılmış görüşme formu vb. Bu bağlamda araştırmacılar kullanacakları ölçme araçlarını ek göstermek kaydı ile etik kurula ibraz etmelidir. Araştırmada bir ölçme aracı Türkçe'ye ilk defa uyarlanacak ise bu durumda ölçme aracının orijinal maddeleri ile Türkçe çevirisi yapılmış maddeleri ile birlikte etik kurula sunulmalıdır. Araştırmacıların özel kullanım iznine sahip olan bazı araçları kullanarak veri toplayacaklar ise, bu araçları kullanmaya yetkilerinin olduğunu gösterir belgeyi de etik kurula sunmalıdırlar. Örneğin; Türk Psikologlar Derneği tarafından eğitim almak şartı ile kullanılan bazı ölçme araçları gibi.

**“TÜRKİYE’NİN BİLİM DİASPORASININ DÖNÜŞ YAPMA VE DÖNÜŞ YAPMADA
PROFESYONEL İŞ BİRLİĞİ OLASILIKLARININ ANALİZİ”
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (YTB) PROJESİ
ANKET FORMLARI**

1. TÜRKİYE’NİN BEYİN DİASPORASI 1. ANKET

(Üniversite eğitimi için yurtdışında bulunan son sınıf öğrencilerine ilişkin anket)

Değerli Katılımcı;

Bu çalışma Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) bünyesinde yürütülen “Türkiye’nin Bilim Diasporasının Dönüş Yapma Ve Dönüş Yapmada Profesyonel İş Birliği Olasılıklarının Analizi” başlıklı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) Projesi kapsamında yürütülen araştırmanın bir parçasıdır. Çalışmanın amacı Türkiye Bilim Diasporasının niteliğini ve profesyonel iş birlikleri olasılıklarını incelemektir. Yaklaşık 30-35 dakika süren bu çalışmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Ankette, genel olarak, kişisel rahatsızlık verecek nitelikte sorular bulunmamaktadır. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz cevaplamayı istediğiniz anda bırakabilirsiniz.

Çalışmada sizden kimliğinizi tanımlayan hiçbir bilgi istenmeyecektir. Vereceğiniz cevaplar tamamen gizli tutulacak ve yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırma sonuçlarından sağlıklı bilgiler edinilebilmesi için soruların boş bırakılmaması oldukça önemlidir. Soruların doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Lütfen her bir testin başındaki yönergeyi dikkatlice okuyunuz ve sorulara sizi en iyi şekilde ifade eden cevabı vermeye çalışınız. Bu çalışmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Doç. Dr. İbrahim DEMİR
AYBÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi
Proje Yürütücüsü

1. Cinsiyet
 - a) Kadın
 - b) Erkek
2. Doğum Yeriniz:

.....

3. Doğum Yılıınız:
.....
4. Medeni Haliniz:
a) Evli
b) Bekar
c) Diğer....
5. Bölümünüz:
.....
6. Mezun olduğunuz lisenin ismi ve bulunduğu şehir:
.....
7. Şu an nerede yaşıyorsunuz(Ülke ve Şehir)?
.....
8. Bulunduğun ülkenin resmi dili?
.....
9. Eğitim diliniz:
.....
10. Eğitim için gittiğiniz üniversiteyi seçmekteki amacınız neydi?
a) Okuduğum bölüm itibariyle alanında en iyi üniversite/üniversitelerden biri olması
b) Araştırma ve geliştirme olanaklarının fazla olması
c) Mezun olduktan sonra bu ülkede çalışmak/yaşamak istemek
d) Arkadaşlarımın, tanıdıklarımın bu üniversitede/ülkede olması
e) Diğer...
11. Aileniz üniversiteye yurtdışında gitme kararınıza tutumu nasıldı?
a) Destekledi
b) Desteklemedi
c) Kararı bana bıraktılar
d) Diğer...
12. Arkadaşlarınızın bu kararınızdaki tutumu nasıldı?
a) Olumlu karşıladılar
b) Olumsuz karşıladılar
c) Diğer...
13. Üniversite eğitiminiz için gereken finansal desteği nasıl sağlıyorsunuz?
a) Devlet bursu (YÖK, MEB, TÜBİTAK vb.)
b) Eğitim aldığım üniversitenin bursu
c) Aile desteği
d) Diğer...
14. Ne kadar süre yurt dışında kalıyorsunuz?
.....
15. Yurt dışında bulunduğunuz süre boyunca ne sıklıkla Türkiye'ye geldiniz?
.....
16. Adaptasyon sorunu yaşadınız mı? Karşılaştığınız sorunların ilk 5'ini önem sırasına göre- 1 en önemli olmak üzere - numaralandırınız.
Ekonomik yapı

Kanunlar, kurallar

Yeme-içme

Sosyal ilişkiler

Dil Sorunu

Eğitimle ilgili sorunlar

17. Sosyal ağlar kurma noktasında sıkıntılar yaşadınız mı?

a) Evet

b) Hayır

18. Yaşadığınız ülkenin politik, sosyal, ekonomik gündemini takip ediyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

19. Yurtdışında iken Türkiye hakkındaki düşünceleriniz değişti mi? Değişti ise hangi konularda değişiklikler oldu?

.....

20. Türkiye’de yaşıyor olmak ve yurt dışında yaşamak arasında ne gibi farklar var?

21.

22. Yurt dışı deneyiminiz sizi nasıl etkiledi?

.....

2. TÜRKİYE'NİN BEYİN DİASPORASI 2. ANKET (Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlara ilişkin anket)

Değerli Katılımcı;

Bu çalışma Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) bünyesinde yürütülen “Türkiye’nin Bilim Diasporasının Dönüş Yapma Ve Dönüş Yapmada Profesyonel İş Birliği Olasılıklarının Analizi” başlıklı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) Projesi kapsamında yürütülen araştırmanın bir parçasıdır. Çalışmanın amacı Türkiye Bilim Diasporasının niteliğini ve profesyonel iş birlikleri olasılıklarını incelemektir. Yaklaşık 35-40 dakika süren bu çalışmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Ankette, genel olarak, kişisel rahatsızlık verecek nitelikte sorular bulunmamaktadır. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz cevaplamayı istediğiniz anda bırakabilirsiniz.

Çalışmada sizden kimliğinizi tanımlayan hiçbir bilgi istenmeyecektir. Vereceğiniz cevaplar tamamen gizli tutulacak ve yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırma sonuçlarından sağlıklı bilgiler edinilebilmesi için soruların boş bırakılmaması oldukça önemlidir. Soruların doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Lütfen her bir testin başındaki yönergeyi dikkatlice okuyunuz ve sorulara sizi en iyi şekilde ifade eden cevabı vermeye çalışınız. Bu çalışmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Doç. Dr. İbrahim DEMİR
AYBÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi
Proje Yürütücüsü

1. Doğum Yeriniz:
.....
2. Yaşınız :
.....
3. Cinsiyetiniz:
a) Kadın
b) Erkek
4. Medeni Haliniz:
a) Evli
b) Bekar
c) Diğer....

5. Eğitim durumu
.....
6. Eşinizin uyruğu
.....
7. Eşinizin eğitim durumu:
.....
8. Eşinizin Mesleği:
.....
9. Varsa çocuklarınızın yaşları:
.....
10. Varsa çocuklarınızın doğum yeri:
.....
11. Annenizin Eğitim Düzeyi:
.....
12. Annenizin Mesleği:
.....
13. Babanızın Eğitim Düzeyi:
.....
14. Babanızın Mesleği:
.....
15. Birden fazla master ya da doktoranız var mı?
.....
16. Varsa master ya da doktora yaptığınız alan(lar):
.....
17. Şu anda bulunduğunuz ülke, şehir ve çalıştığınız kurumun adını belirtiniz.
.....
18. Uzmanlık Alanınız (Genel ve Özel):
.....
19. Şu anda çalışmakta olduğunuz kurumdaki unvanınız:
.....
20. Daha önce, şu anda bulunduğunuz ülkeden başka yabancı ülkelerde bulundunuz mu?
Bulundu iseniz hangi ülkede ve ne amaçla bulunduğunuzu belirtiniz.
.....
21. Şu anda bulunduğunuz ülkeye ne zaman geldiniz?
.....
22. Ne amaçla geldiniz?
 - ☐ Dil öğrenme
 - ☐ Lisans eğitimi
 - ☐ Yüksek Lisans
 - ☐ Doktora
 - ☐ Doktora sonrası araştırma
 - ☐ Çalışmak
 - ☐ Diğer...

23. Yurt dışına ilk çıkışınızda kendi özel imkânlarınızla mı yoksa burs alarak mı geldiniz? Burs aldıysanız hangi kurumdan olduğunu belirtiniz (MEB, YÖK, TÜBİTAK, TÜBA, Fulbright, Uluslararası Burs/Destek, Diğer Özel/Kamu Desteği, Tam zamanlı iş, Yarı zamanlı iş, Mevcut üniversitenin desteği, birikim, aile desteği, akademisyen maaşı vb.).
.....
24. Yurt dışına gidiş sürecinizde bulunduğunuz yer hakkında bilgilendirme anlamında herhangi bir kişi ya da kurumdan destek aldınız mı? Belirtiniz.
.....
25. Daha önce Türkiye'de hiç çalıştınız mı? Çalıştı iseniz ne kadar süre ile çalıştığınızı ve çalıştığınız son kurumu belirtiniz.
.....
26. Türkiye'de eğitiminizi devam ettirmeme ve/veya çalışmayı düşünmeme yönündeki kararınızı etkileyen nedenler nelerdi? İlk 5 nedeni Türkiye'nin durumunu göz önüne alarak önem sırasına göre, 1'den başlayarak - 1 en önemli - numaralandırınız.
- Türkiye'de iş bulamamak
- Uzmanlaşmak istenen alanda eğitim programının olmaması
- Uzmanlık bilgilerini tam olarak değerlendirecek iş ortamının olmaması
- Akademik yaşamın ve/veya iş yaşamının maddi yönden tatminsizliği
- Akademik yaşamın ve/veya iş yaşamının kurumsal alt-yapı yetersizlikleri-araç,gereç vs olmaması
- Çalışma yaşamında başarılı olanları ödüllendirmedeki yetersizlikler
- Meslekte hızlı ilerleme olanaklarının olmaması
- Çalışma yaşamında huzursuzluk veren insan ilişkileri
- Bilim insanlarına gösterilen itibarın az olması
- Büyük bilim merkezleri ve/veya iş çevreleri ile ilişkinin az olması
- Sosyal yaşamın kalitesizliği
- Siyasi nedenler
- Askerlik
- Diğer
27. Şu anda yaşadığınız ülke ve çalıştığınız kurumu seçme nedenlerinizin ilk 5'ni önem sırasına göre- 1 en önemli olmak üzere - numaralandırınız.
- Uzmanlık alanına en uygun programa sahip olması
- En tatminkar maddi olanağın verilmesi
- Danışılan kurum ya da hocaların önerileri
- İş olanaklarının fazlalığı
- Çalışma yaşamında huzurlu insan ilişkileri
- Akademik formasyonun kullanılabilirliği

Bilim insanlarına gösterilen yüksek itibar

Meslekte hızlı ilerleme şansı

Büyük bilim merkezleri ve/veya iş çevreleri ile yakın ilişkiler, akademi-sanayi işbirliği

Kurumdaki Türklerle ilişkinin olması

Eş durumu

O ülkenin yaşam tarzına yakınlık hissedilmesi

Tanıdık, bağlantı vb. o ülkeye girebilme ve bir süre yaşayabilme olanağı

Diğer

28. Şu anda çalıştığınız kurumda, aşağıdakilerden hangisi ya da hangileri temel faaliyetiniz? Birden fazla faaliyetiniz var ise, en çok zaman ayırdığınızdan başlayarak 1,2,3 numaralandırınız.

Araştırma- Geliştirme

Öğretim

Yöneticilik

Danışmanlık

Üretim

Kalite Kontrol

Diğer

29. Şu anda aldığınız ücret ile sağladığınız yaşam standardını, Türkiye'de kalmış olsaydınız alacağınız ücret ile sağlayacağınız yaşam standardını karşılaştırdığınızda şu anki durumunuz:

- a) Çok daha iyi
- b) Daha iyi
- c) Ne daha iyi, ne daha kötü
- d) Daha kötü
- e) Çok daha kötü

30. Çalıştığınız kurumdaki çalışma ortam ve koşullarını, eğer Türkiye'de daha önce çalıştı iseniz Türkiye'deki çalışma ortam ve koşulları ile karşılaştırdığınızda şu anki durumunuz:

- a) Çok daha iyi
- b) Daha iyi
- c) Ne daha iyi, ne daha kötü
- d) Daha kötü
- e) Çok daha kötü

31. Çalışma ortamınızda, ücret, yükselme, projelere katılım vb. konularda yaşadığınız yabancı/göçmen olmaktan ötürü meslektaşlarınızdan farklı tutum-davranışlarla karşılaşılıyor musunuz? Bu farklı tutum-davranışları belirtiniz. Bunu neye bağlıyorsunuz?

.....

32. Sosyal güvence durumunuz:

.....

33. Yaşadığınız toplumdaki sosyal çevreyi- iş arkadaşları-üstler, komşu, arkadaş ve tanıdıklar ile ilişkiler- ve sosyal yaşamı Türkiye'deki ile kıyasladığınız da, şu anki durumunuz için hangi yargıyı seçerdiniz.

Yaşadığınız toplumdaki sosyal çevreyi- iş arkadaşları-üstler, komşu, arkadaş ve tanıdıklar ile ilişkiler- ve sosyal yaşamı Türkiye'deki ile kıyasladığınız da, şu anki durumunuz için hangi yargıyı seçerdiniz

	Çok daha iyi	Daha iyi	Ne daha iyi, ne ...	Daha kötü	Çok daha kötü
Sosyal yaşam	☐	☐	☐	☐	☐
İş arkadaşları il...	☐	☐	☐	☐	☐
Üstler ile ilişkiler	☐	☐	☐	☐	☐
Komşu ve tanı...	☐	☐	☐	☐	☐
arkadaşlar ile il...	☐	☐	☐	☐	☐

34. Yaşadığınız ülkede Türklerin oluşturduğu dernekler var mı? Bu tür bir derneklerden birine ya da bir kaçına üye misiniz? Üye iseniz belirtiniz.
.....
35. Kendi uzmanlık alanınızda çalışan ve Türkiye'den başka ülkelerdeki Türkiye kökenli meslektaşlarınız ile ilişkileriniz var mı? Var ise ne düzeyde olduğunu belirtiniz.
.....
36. Kendi uzmanlık alanınızda çalışan ve Türkiye'deki meslektaşlarınız ile ilişkileriniz var mı? Var ise ne düzeyde olduğunu belirtiniz.
.....
37. Daha önce Türkiye'de gerçekleştirilen çalışmalar içinde yer aldınız mı? Böyle bir ortak çalışma yaptınız ise, bu çalışmalar sizi tatmin etti mi? Etmedi ise nedenlerini belirtiniz.
.....
38. Türklerin ve Türkiye'nin dünyada yarattığı imaj sizin yaşantınızı nasıl etkiliyor?
.....
39. Türklerin ve Türkiye'nin yaşadığınız toplumda yarattığı imaj sizin yaşantınızı nasıl etkiliyor?
.....
40. Türkiye'ye ne kadar sıklıkla geliyorsunuz?
.....
41. Türkiye ile ilişkileriniz nasıl tanımlarsınız?
.....
42. Türkiye'deki mesleki ya da siyasal gelişmeleri izleyebiliyor musunuz?

-
43. Türkiye'de yatırımınız var mı? Var ise ne tür bir yatırım olduğunu belirtiniz.
-
44. Şu anda bulunduğunuz ülkeye ilk geldiğinizde, Türkiye'ye geri dönme niyetiniz var mıydı?
-
45. Şu anda Türkiye'ye geri dönmeyi düşünüyor musunuz?
- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kararsızım
46. Türkiye'de geri dönüp çalışmak için ne tür ön koşulların varlığının olmasını istersiniz?
-
47. Türkiye'de geri dönüp çalışmak için ne tür ön koşulların varlığının olmasını istersiniz?
-
48. Sizce Türkiye'nin izlediği politikalar göz önüne alındığında, Türkiye'de devlet beyin göçünü teşvik ediyor mu?
- a) Evet
- b) Hayır
49. Bulunduğunuz ülkenin beyin göçünü kendine yönlendirme konusunda teşvik edici bir takım politikalara sahip olduğunu düşünüyor musunuz?
- a) Evet
- b) Hayır
50. Dönmeyi düşünmeseniz bile Türkiye'deki meslektaşlarınız ya da yurttaşlarınız aranızda köprü kuracak girişimlere destek vermeyi düşünür müsünüz? Bu desteğin biçimi konusunda önerileriniz var mı?
-

3. TÜRKİYE'NİN BEYİN DİASPORASI 3. ANKET

(Yurtdışında profesyonel alanlarda çalışan ve Türkiye'ye dönmemiş olanlara ilişkin anket)

Değerli Katılımcı;

Bu çalışma Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) bünyesinde yürütülen “Türkiye’nin Bilim Diasporasının Dönüş Yapma Ve Dönüş Yapmada Profesyonel İş Birliği Olasılıklarının Analizi” başlıklı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) Projesi kapsamında yürütülen araştırmanın bir parçasıdır. Çalışmanın amacı Türkiye Bilim Diasporasının niteliğini ve profesyonel iş birlikleri olasılıklarını incelemektir. Yaklaşık 45-50 dakika süren bu çalışmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Ankette, genel olarak, kişisel rahatsızlık verecek nitelikte sorular bulunmamaktadır. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz cevaplamayı istediğiniz anda bırakabilirsiniz.

Çalışmada sizden kimliğinizi tanımlayan hiçbir bilgi istenmeyecektir. Vereceğiniz cevaplar tamamen gizli tutulacak ve yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırma sonuçlarından sağlıklı bilgiler edinilebilmesi için soruların boş bırakılmaması oldukça önemlidir. Soruların doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Lütfen her bir testin başındaki yönergeyi dikkatlice okuyunuz ve sorulara sizi en iyi şekilde ifade eden cevabı vermeye çalışınız. Bu çalışmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Doç. Dr. İbrahim DEMİR
AYBÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi
Proje Yürütücüsü

1. Doğum Yeriniz (Şehir-Ülke):
2. Vatandaşlıkla Bağlı Olduğunuz Ülke (Çift Vatandaşlığınız Varsa Belirtiniz):
3. Memleketiniz(Şehir):
4. Yaşınız:
5. Cinsiyetiniz:
 - a) Kadın
 - b) Erkek
6. Mesleğiniz:
7. Çalıştığınız Yer:

- a) Üniversite
 - b) Araştırma ve Geliştirme Şirketi
 - c) Araştırma ve Geliştirme Sivil Toplum Örgütü
 - d) Araştırma ve Geliştirme Vakfı
 - e) Diğer...
8. Aylık ortalama kazancınız:
- a) 0-4999₺
 - b) 5000₺ - 9999₺
 - c) 10000₺ - 14999₺
 - d) 15000₺ - 19999₺
 - e) 20000₺ +
9. Eğer daha önce Türkiye'de çalıştıysanız Türkiye'deki aylık kazancınız:
- a) 0-4999₺
 - b) 5000₺ - 9999₺
 - c) 10000₺ - 14999₺
 - d) 15000₺ - 19999₺
 - e) 20000₺ +
10. Yurtdışında hiç kendi alanınız dışında bir işte çalıştınız mı?
- a) Evet
 - b) Hayır
11. Kaç Dil Biliyorsunuz?
-
12. Bildiğiniz Yabancı Diller:
- ☐ İngilizce
 - ☐ Almanca
 - ☐ Fransızca
 - ☐ İspanyolca
 - ☐ Japonca
 - ☐ Diğer...
13. Medeni Haliniz:
- a) Evli
 - b) Bekar
 - c) Diğer....
14. Eğitim Düzeyiniz:
- a) Lisans
 - b) Yüksek Lisans
 - c) Doktora
 - d) Diğer...
15. Varsa Unvanınız:
-
16. Türkiye'de Eğitim Aldınız mı?
- ☐ İlkokul
 - ☐ Ortaokul

- ☐ Lise
☐ Lisans
☐ Yüksek Lisans
☐ Doktora
☐ Diğer...
17. Yurtdışında Eğitim Aldınız mı?
- ☐ İlkokul
☐ Ortaokul
☐ Lise
☐ Lisans
☐ Yüksek Lisans
☐ Doktora
☐ Diğer...
18. Birden fazla lisans, yüksek lisans ya da doktora tamamladınız mı?
- a) Evet
 b) Hayır
19. Lisans, yüksek lisans ve doktorayı tamamladığınız bölüm veya alanları belirtiniz.
-
20. Sahip olduğunuz en yüksek eğitim seviyesinden mezun olduğunuzda kaç yaşındaydınız?
-
21. Lisans eğitim(ler)inizi kaç senede tamamladınız? Hazırlık yılı tamamladıysanız belirtiniz.
-
22. Yüksek lisans eğitim(ler)inizi kaç senede tamamladınız?
-
23. Doktora eğitim(ler)inizi kaç senede tamamladınız?
-
24. Dil beceriniz yurtdışında yaşama ve çalışmanıza ne kadar katkı sağladı?
- a) Hiç katkı sağlamadı
 b) Biraz katkı sağladı
 c) Katkı sağladı ama çok değil
 d) Çok katkı sağladı
 e) Yurtdışına gittiğimde dil bilmiyordum zamanla öğrendim
 f) Diğer...
25. Yurtdışında ne kadar süre çalıştınız?
-
26. Kaç Yıl Boyunca Üniversite, Araştırma Şirketi, Araştırma Vakfı, Laboratuvar ve benzeri işyerlerinde çalıştınız?
-
27. Şu anda bulunduğunuz ülke, şehir ve çalıştığınız kurumun adını belirtiniz.
-
28. Şu anda çalışmakta olduğunuz kurumdaki unvanınız:

-
29. Türkiye'den tam olarak hangi yıl ayrıldınız?
-
30. Şu anda bulunduğunuz ülkeye ne zaman geldiniz?
-
31. Yurtdışına ilk yerleştiğinizde kiminle/kimlerle yaşadınız?
- a) Ailemle (Anne, baba veya kardeş)
 - b) Eşimle
 - c) Çocuklarımla
 - d) Akrabalarımla
 - e) Arkadaş(lar)ımla
 - f) İş arkadaşlarımla
 - g) Tek başıma
 - h) Diğer...
32. Şu anda kiminle/kimlerle yaşıyorsunuz?
-
33. Yurtdışına ilk taşındığınızda kaldığınız yer:
-
34. Eğer evliyseniz eşinizin vatandaşı olduğu ülke:
-
35. Eşinizin mesleği:
-
36. Eşinizin eğitim düzeyi:
-
37. Türkiye'den Ayrıldığınızda Kaç Çocuğunuz Vardı?
-
38. Çocuklarınız ve eşinizle birlikte mi yurtdışına yerleştiniz yoksa yalnız mı?
-
39. Çocuklarınız şu anda sizinle birlikte mi yaşıyor?
-
40. Çocuklarınız şu anda sizinle birlikte mi yaşıyor?
-
41. Varsa çocuklarınızın Yaşları:
-
42. Çocuklarınızın doğum yeri:
-
43. Annenizin eğitim düzeyi:
-
44. Annenizin mesleği:
-
45. Babanızın eğitim düzeyi:
-
46. Babanızın mesleği:

-
47. Yurtdışında en az 3 ay en fazla 1 sene boyunca belli bir şehirde yaşadınız mı?
- a) Evet
b) Hayır
48. Yurtdışında 1 seneden fazla belli bir şehirde yaşadınız mı?
- a) Evet
b) Hayır
49. Kaç farklı ülkede en az 3 en fazla 1 sene ay boyunca yaşadınız?
-
50. Kaç farklı ülkede en az 1 sene boyunca yaşadınız?
-
51. Toplamda kaç kez beyin göçü gerçekleştirdiniz? Farklı ülkeler veya aynı ülke içinde farklı şehirler şeklinde belirtebilirsiniz.
-
52. Hangi nedenlerle yabancı bir ülkede üç aydan fazla yaşadınız?
-
53. İlk kez yurtdışında üç aydan daha fazla yaşama sebebiniz:
- a) Dil öğrenme
b) İş
c) Lisans eğitimi
d) Yüksek lisans eğitimi
e) Doktora eğitimi
f) Doktora sonrası araştırma
g) Diğer....
54. Yurtdışına nasıl yerleştiniz?
- a) Ailemin desteğiyle (Anne, baba, eş gibi)
b) Türkiye - devlet bursuyla
c) Türkiye - özel bursla
d) Yabancı devlet bursuyla
e) Yabancı özel bursla
f) İş teklifi olarak
g) Diğer...
55. Burs aldıysanız hangi kurumdan olduğunu ülke belirterek yazınız.
-
56. Yurt dışına gidiş sürecinizde bulunduğunuz yer hakkında bilgilendirme anlamında herhangi bir kişi ya da kurumdan destek aldınız mı? Belirtiniz.
-
57. Yurtdışında yerleştığınız ülke veya şehirde bir tanıdığınız var mıydı?
-
58. Yurtdışında hangi ülkelerde kaç sene bulunduğunuzu belirterek memnuniyetinizi 10 üzerinden puanlayınız. (Örneğin: Türkiye, 3 yıl, 8)
-

59. Türkiye'de eğitiminizi devam ettirmeme ve/veya çalışmayı düşünmeme yönündeki kararınızı etkileyen nedenler nelerdi? İlk 5 nedeni Türkiye'nin durumunu göz önüne alarak önem sırasına göre, 1'den başlayarak - 1 en önemli - numaralandırınız.

Türkiye'de iş bulamamak

Uzmanlaşmak istenen alanda eğitim programının olmaması

Uzmanlık bilgilerini tam olarak değerlendirecek iş ortamının olmaması

Akademik yaşamın ve/veya iş yaşamının maddi yönden tatminsizliği

Akademik yaşamın ve/veya iş yaşamının kurumsal alt-yapı yetersizlikleri- araç, gereç vs olmaması

Çalışma yaşamında başarılı olanları ödüllendirmedeki yetersizlikler

Meslekte hızlı ilerleme olanaklarının olmaması

Çalışma yaşamında huzursuzluk veren insan ilişkileri

Bilim insanlarına gösterilen itibarın az olması

Büyük bilim merkezleri ve/veya iş çevreleri ile ilişkinin az olması

Sosyal yaşamın kalitesizliği

Siyasi nedenler

Askerlik

Kültürel nedenler

Diğer

60. Şu anda yaşadığınız ülke ve çalıştığınız kurumu seçme nedenlerinizin ilk 5'ni önem sırasına göre- 1 en önemli olmak üzere - numaralandırınız.

Uzmanlık alanına en uygun programa sahip olması

En tatminkar maddi olanağın verilmesi

Danışılan kurum ya da hocaların önerileri

İş olanaklarının fazlalığı

Çalışma yaşamında huzurlu insan ilişkileri

Akademik formasyonun kullanılabilirliği

Bilim insanlarına gösterilen yüksek itibar

Meslekte hızlı ilerleme şansı

Büyük bilim merkezleri ve/veya iş çevreleri ile yakın ilişkiler, akademi-sanayi işbirliği

Kurumdaki Türklerle ilişkinin olması

Eş durumu

O ülkenin yaşam tarzına yakınlık hissedilmesi

Tanıdık, bağlantı vb. o ülkeye girebilme ve bir süre yaşayabilme olanağı

Diğer

61. Şu anda çalıştığınız kurumda, aşağıdakilerden hangisi ya da hangileri temel faaliyetiniz? En çok zaman ayırdığınız alanı 5, hiç zaman ayırmadığınız alanı 0 ile belirtiniz.

Araştırma- Geliştirme

Öğretim

Yöneticilik

Danışmanlık

Üretim

Kalite Kontrol – Denetim

Diğer

62. Şu anda aldığınız ücret ile sağladığınız yaşam standardını, Türkiye'de kalmış olsaydınız alacağınız ücret ile sağlayacağınız yaşam standardını karşılaştırdığınızda şu anki durumunuz:
- Çok daha iyi
 - Daha iyi
 - Ne daha iyi ne daha kötü
 - Daha kötü
 - Çok daha kötü
63. Çalıştığınız kurumdaki çalışma ortam ve koşullarını, eğer Türkiye'de daha önce çalıştı iseniz Türkiye'deki çalışma ortam ve koşulları ile karşılaştırdığınızda şu anki durumunuz:
- Çok daha iyi
 - Daha iyi
 - Ne daha iyi ne daha kötü
 - Daha kötü
 - Çok daha kötü
64. Çalışma ortamınızda, ücret, yükselme, projelere katılım vb. konularda yaşadığınız yabancı/göçmen olmaktan ötürü meslektaşlarınızdan negatif veya pozitif anlamda farklı tutum ve davranışlarla karşılaşılıyor musunuz? Bu farklı tutum ve davranışları belirtiniz. Bunu neye bağlıyorsunuz?
-
-
-
-
-
65. Sosyal güvence durumunuz:
-
66. Yaşadığınız toplumdaki sosyal çevreyi ve sosyal yaşamı Türkiye'deki ile kıyasladığınızda şu anki durumunuz için hangi yargıyı seçerdiniz? (5: Türkiye'den çok daha iyi, 1: Türkiye'den çok daha kötü)
- Sosyal yaşam
- İş arkadaşları ile ilişkiler
- Üstler ile ilişkiler
- Komşu ve tanıdıklar ile ilişkiler
- Arkadaşlar ile ilişkiler
67. Yaşadığınız ülkede Türklerin oluşturduğu dernekler var mı? Bu tür bir derneklerden birine ya da bir kaçına üye misiniz? Üye iseniz belirtiniz.
-
68. Kendi uzmanlık alanınızda çalışan, yabancı ülkelerdeki Türkiye kökenli meslektaşlarınız ile ilişkileriniz var mı? Var ise ne düzeyde olduğunu belirtiniz.

69.
70. Kendi uzmanlık alanınızda çalışan Türkiye'deki meslektaşlarınız ile ilişkileriniz var mı? Var ise ne düzeyde olduğunu belirtiniz.
.....
71. Daha önce Türkiye'de gerçekleştirilen çalışmalar içinde yer aldınız mı? Böyle bir ortak çalışma yaptınız ise, bu çalışmalar sizi tatmin etti mi? Etmedi ise nedenlerini belirtiniz.
.....
72. Türklerin ve Türkiye'nin dünyada yarattığı imaj sizin yaşantınızı nasıl etkiliyor?
.....
73. Türkiye'ye ne kadar sıklıkla hangi sebeplerle geliyorsunuz?
.....
74. Türkiye ile ilişkilerinizi nasıl tanımlarsınız?
.....
75. Türkiye'deki mesleki ya da siyasal gelişmeleri takip edebiliyor musunuz?
.....
76. Türkiye'de yatırımınız var mı? Var ise ne tür bir yatırım olduğunu belirtiniz.
.....
77. Şu anda bulunduğunuz ülkeye ilk geldiğinizde, Türkiye'ye geri dönme niyetiniz var mıydı?
a) Evet
b) Hayır
78. Şu anda Türkiye'ye geri dönmeyi düşünüyor musunuz?
a) Evet
b) Hayır
79. Türkiye'de geri dönüp çalışmak için ne tür ön koşulların varlığının olmasını istersiniz?
.....
80. Sizce Türkiye'nin izlediği politikalar göz önüne alındığında, Türkiye'de devlet beyin göçünü teşvik ediyor mu?
.....
81. Bulunduğunuz ülkenin beyin göçünü kendine yönlendirme konusunda teşvik edici bir takım politikalara sahip olduğunu düşünüyor musunuz?
.....
82. Dönmeyi düşünmeseniz bile Türkiye'deki meslektaşlarınız ya da yurttaşlarınız aranızda köprü kuracak girişimlere destek vermeyi düşünür müsünüz? Bu desteğin biçimi konusunda önerileriniz var mı?
.....
83. Yaşadığınız tecrübeler beyin göçüne ilişkin fikirlerinizde bir etki yarattı mı? Fikirleriniz beyin göçüne karşı veya beyin göçünü destekler şekilde değişti mi?
.....
84. Türkiye'ye dönecek olsaydınız hangileri fikrinizi olumlu yönde etkilerdi?
☐ Akademik çevre ve imkânlar
☐ İş çevresi ve imkânlar
☐ Kültürel çevre

- ☐ Maddi imkânlar
☐ Politik durum
☐ Dini nedenler
☐ Sosyal çevre ve imkânlar
☐ Kişisel nedenler
☐ Diğer...
85. Türkiye'ye dönecek olsaydınız hangileri fikrinizi olumsuz yönde etkilerdi?
- ☐ Akademik çevre ve imkânlar
☐ İş çevresi ve imkânlar
☐ Kültürel çevre
☐ Maddi imkânlar
☐ Politik durum
☐ Dini nedenler
☐ Sosyal çevre ve imkânlar
☐ Kişisel nedenler
☐ Diğer...
86. Yurtdışına ilk yerleştiğinizde hangileri fikrinizi olumlu yönde etkiledi?
- ☐ Akademik çevre ve imkânlar
☐ İş çevresi ve imkânlar
☐ Kültürel çevre
☐ Maddi imkânlar
☐ Politik durum
☐ Dini nedenler
☐ Sosyal çevre ve imkânlar
☐ Kişisel nedenler
☐ Diğer...
87. Yurtdışına ilk yerleştiğinizde hangileri fikrinizi olumsuz yönde etkiledi?
- ☐ Akademik çevre ve imkanlar
☐ İş çevresi ve imkânlar
☐ Kültürel çevre
☐ Maddi imkânlar
☐ Politik durum
☐ Dini nedenler
☐ Sosyal çevre ve imkânlar
☐ Kişisel nedenler
☐ Diğer...
88. Yurtdışında bulunduğunuz ülkenin yerlileriyle aynı fırsatlara sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz? Birden fazla yurtdışı tecrübeniz varsa tek tek belirtiniz.

89. Yurtdışındaki tecrübelerinize dayanarak Türkiye'de hangi alanlar geliştirilmeli?
- ☐ Akademi
☐ İş (olanaklar, şartlar, iş yükü vb.)
☐ Finansal (maaşlar vb.)

- ☐ Profesyonel Network
☐ Hiçbir geliştirmeye ihtiyaç yok.
☐ Diğer...

90. Kendinizi 5 yıl içinde nerede görüyorsunuz?

- a) Şuanda yaşadığınız ülkede
b) Türkiye'de
c) Avrupa ülkelerinden birinde
d) Amerika'da
e) Dünya'nın herhangi bir yerinde (Türkiye hariç)
f) Karar vermedim/Plan yapmadım
g) Diğer...

91. Bulunduğunuz ülkeden ayrılmayı hiç düşününüz mü? Neden?

.....

92. Aşağıdakilerden hangileri bir iş teklifini sizin için cazip hale getirir? Puanlayınız. (5: çok fazla, 1: çok az)

- Profesyonel olarak gelişme imkanları
Uluslararası bir çevre
Yüksek maaş
Bağımsız çalışma
İşyerinde üstlerimden destek ve yardım alabilme imkanı
Az iş yükü
Topluma yararlı olma imkanı
Önceki iş deneyimlerime benzer olması
İyi bir mesai-özel zaman ayrımı ve dengesi
İyi bir refah ve sosyal güvenlik sağlaması
İş çevresinin iyi olması
Verdiğim emeklerin farkında olunması/takdir görmesi

4. TÜRKİYE'NİN BEYİN DİASPORASI 4. ANKET

(Daha önce yurtdışında profesyonel alanlarda çalışmış ve Türkiye'ye geri dönmüş olanlara ilişkin anket)

Değerli Katılımcı;

Bu çalışma Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) bünyesinde yürütülen “Türkiye’nin Bilim Diasporasının Dönüş Yapma Ve Dönüş Yapmada Profesyonel İş Birliği Olasılıklarının Analizi” başlıklı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) Projesi kapsamında yürütülen araştırmanın bir parçasıdır. Çalışmanın amacı Türkiye Bilim Diasporasının niteliğini ve profesyonel iş birlikleri olasılıklarını incelemektir. Yaklaşık 45-50 dakika süren bu çalışmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Ankette, genel olarak, kişisel rahatsızlık verecek nitelikte sorular bulunmamaktadır. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz cevaplamayı istediğiniz anda bırakabilirsiniz.

Çalışmada sizden kimliğinizi tanımlayan hiçbir bilgi istenmeyecektir. Vereceğiniz cevaplar tamamen gizli tutulacak ve yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırma sonuçlarından sağlıklı bilgiler edinilebilmesi için soruların boş bırakılmaması oldukça önemlidir. Soruların doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Lütfen her bir testin başındaki yönergeyi dikkatlice okuyunuz ve sorulara sizi en iyi şekilde ifade eden cevabı vermeye çalışınız. Bu çalışmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Doç. Dr. İbrahim DEMİR
AYBÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi
Proje Yürütücüsü

1. Yurtdışında eğitim aldım veya çalıştım sonra da Türkiye'ye kesin dönüş yaptım:
 - a) Evet
 - b) Hayır
2. En son diploma aldığınız eğitim seviyesi:
 - a) Yüksek lisans
 - b) Doktora
 - c) Diğer
3. Doğduğunuz ülke:

.....
4. Vatandaşlıkla bağlı olduğunuz ülke (çift vatandaşlığınız varsa belirtiniz):

.....

5. Şuanda yaşadığınız şehir, ülke:
.....
6. Yaşınız:
.....
7. Cinsiyetiniz:
a) Kadın
b) Erkek
8. Türkiye'den tam olarak hangi yıl ayrıldınız?
.....
9. Türkiye'ye tam olarak hangi yıl döndünüz?
.....
10. Çalıştığınız yer:
a) Araştırma ve Geliştirme Şirketi
b) Araştırma ve Geliştirme Sivil Toplum Örgütü
c) Araştırma ve Geliştirme Vakfı
d) Özel sektör firması
e) Diğer...
11. Yurtdışındayken aylık ortalama kazancınız:
a) 0-4999₺
b) 5000₺ - 9999₺
c) 10000₺ - 14999₺
d) 15000₺ - 19999₺
e) 20000₺ +
12. Türkiye'ye döndükten sonraki aylık ortalama kazancınız:
a) 0-4999₺
b) 5000₺ - 9999₺
c) 10000₺ - 14999₺
d) 15000₺ - 19999₺
e) 20000₺ +
13. Bildiğiniz Yabancı Diller:
☐ İngilizce
☐ Almanca
☐ Fransızca
☐ İspanyolca
☐ Japonca
☐ Diğer...
14. Dil beceriniz yurtdışında yaşama ve çalışmanıza ne kadar katkı sağladı?
a) Hiç katkı sağlamadı
b) Biraz katkı sağladı
c) Katkı sağladı ama çok değil
d) Çok katkı sağladı
e) Yurtdışına gittiğimde dil bilmiyordum zamanla öğrendim
f) Diğer...

15. Türkiye'ye dönüş yaptığınızdaki medeni durumunuz:

- a) Evli
- b) Bekar
- c) Diğer....

16. Türkiye'de eğitim aldınız mı?

- ☐ İlkokul
- ☐ Ortaokul
- ☐ Lise
- ☐ Lisans
- ☐ Yüksek Lisans
- ☐ Doktora
- ☐ Diğer...

17. Yurtdışında eğitim aldınız mı?

- ☐ İlkokul
- ☐ Ortaokul
- ☐ Lise
- ☐ Lisans
- ☐ Yüksek Lisans
- ☐ Doktora
- ☐ Diğer...

18. Lisans, yüksek lisans ve doktorayı tamamladığınız bölüm veya alanları belirtiniz.

.....

19. Lisans, yüksek lisans ve doktorayı tamamladığınız bölüm veya alanları belirtiniz.

.....

20. Sahip olduğunuz en yüksek eğitim seviyesinden mezun olduğunuzda kaç yaşındaydınız?

.....

21. Lisans eğitim(ler)inizi kaç senede tamamladınız? Hazırlık yılı tamamladıysanız belirtiniz.

.....

22. Yüksek lisans eğitim(ler)inizi kaç senede tamamladınız?

.....

23. Doktora eğitim(ler)inizi kaç senede tamamladınız?

.....

24. Yurtdışında ne kadar süre çalıştınız?

.....

25. Yurtdışında aç yıl boyunca üniversite, araştırma şirketi, araştırma vakfı, laboratuvar ve benzeri işyerlerinde çalıştınız?

.....

26. Şu anda bulunduğunuz ülke, şehir ve çalıştığınız kurumun adını belirtiniz.

.....

27. Şu anda çalışmakta olduğunuz kurumdaki unvanınız:

.....

28. Yurtdışına ilk yerleştiginizde kiminle/kimlerle yaşadınız?

- a) Ailemle (Anne, baba veya kardeş)

- b) Eşimle
 - c) Çocuklarımla
 - d) Akrabalarımla
 - e) Arkadaş(lar)ımla
 - f) İş arkadaşlarımla
 - g) Tek başıma
 - h) Diğer...
29. Şu anda kiminle/kimlerle yaşıyorsunuz?
Ailemle (Anne, baba veya kardeş)
- b) Eşimle
 - c) Çocuklarımla
 - d) Akrabalarımla
 - e) Arkadaş(lar)ımla
 - f) İş arkadaşlarımla
 - g) Tek başıma
 - h) Diğer...
30. Yurtdışına ilk taşındığınızda kaldığınız yer:
- a) Kendi eviniz/Ailenizin evi
 - b) Kira
 - c) Yurt
 - d) Diğer...
31. Eğer evliyseniz eşinizin vatandaşı olduğu ülke:
.....
32. Eşinizin mesleği:
.....
33. Eşinizin eğitim düzeyi:
.....
34. Türkiye'den ayrıldığınızda kaç çocuğunuz vardı?
.....
35. Çocuklarınız ve eşinizle birlikte mi yurtdışına yerleştiniz yoksa yalnız mı?
.....
36. Çocuklarınız şu anda sizinle birlikte mi yaşıyor?
.....
37. Türkiye'ye döndüğünüzde çocuklarınız sizinle birlikte döndü mü? Dönmediyse nedenini belirtiniz.
.....
38. Varsa çocuklarınızın yaşları:
.....
39. Çocuklarınızın doğum yeri:
.....
40. Annenizin eğitim düzeyi:
.....
41. Annenizin mesleği:

.....
42. Babanızın eğitim düzeyi:

.....
43. Babanızın mesleği:

.....
44. Yurtdışında en az 3 ay en fazla 1 sene boyunca belli bir şehirde yaşadınız mı?

.....
45. Yurtdışında 1 seneden fazla belli bir şehirde yaşadınız mı?

.....
46. Kaç farklı ülkede en az 3 en fazla 1 sene ay boyunca yaşadınız?

.....
47. Kaç farklı ülkede en az 1 sene boyunca yaşadınız?

.....
48. Toplamda kaç kez beyin göçü gerçekleştirdiniz? Farklı ülkeler veya aynı ülke içinde farklı şehirler şeklinde belirtebilirsiniz.

.....
49. Hangi nedenlerle yabancı bir ülkede üç aydan fazla yaşadınız?

.....
50. İlk kez yurtdışında üç aydan daha fazla yaşama sebebiniz:

- a) Dil öğrenme
- b) İş
- c) Lisans eğitimi
- d) Yüksek lisans eğitimi
- e) Doktora eğitimi
- f) Doktora sonrası araştırma
- g) Diğer...

51. Yurtdışına nasıl yerleştiniz?

- a) Ailemin desteğiyle (Anne, baba, eş gibi)
- b) Türkiye - devlet bursuyla
- c) Türkiye - özel bursla
- d) Yabancı devlet bursuyla
- e) Yabancı özel bursla
- f) İş teklifi alarak
- g) Diğer...

52. Burs aldıysanız hangi kurumdan olduğunu ülke belirterek yazınız.

53. Yurt dışına gidiş sürecinizde bulunduğunuz yer hakkında bilgilendirme anlamında herhangi bir kişi ya da kurumdan destek aldınız mı? Belirtiniz.

54. Yurtdışında yerleştığınız ülke veya şehirde bir tanıdığınız var mıydı?

55. Yurtdışında hangi ülkelerde kaç sene bulunduğunuzu belirterek memnuniyetinizi 10 üzerinden puanlayınız. (Örneğin: Türkiye, 3 yıl, 8)

56. Yurtdışına taşınmadan önce Türkiye'de eğitiminizi devam ettirmeme ve/veya çalışmayı düşünmeme yönündeki kararınızı etkileyen nedenler nelerdi? İlk 5 nedeni Türkiye'nin

durumunu göz önüne alarak önem sırasına göre, 1'den başlayarak - 1 en önemli - numaralandırınız.

Türkiye'de iş bulamamak

Uzmanlaşmak istenen alanda eğitim programının olmaması

Uzmanlık bilgilerini tam olarak değerlendirecek iş ortamının olmaması

Akademik yaşamın ve/veya iş yaşamının maddi yönden tatminsizliği

Akademik yaşamın ve/veya iş yaşamının kurumsal alt-yapı yetersizlikleri-araç,gereç vs olmaması

Çalışma yaşamında başarılı olanları ödüllendirmedeki yetersizlikler

Meslekte hızlı ilerleme olanaklarının olmaması

Çalışma yaşamında huzursuzluk veren insan ilişkileri

Bilim insanlarına gösterilen itibarın az olması

Büyük bilim merkezleri ve/veya iş çevreleri ile ilişkinin az olması

Sosyal yaşamın kalitesizliği

Siyasi nedenler

Askerlik

Diğer

57. Türkiye'ye dönme ve çalıştığınız kurumu seçme nedenlerinizin ilk 5'ini önem sırasına göre-1 en önemli olmak üzere - numaralandırınız.

Uzmanlık alanına en uygun programa sahip olması

En tatminkar maddi olanağın verilmesi

Danışılan kurum ya da hocaların önerileri

İş olanaklarının fazlalığı

Çalışma yaşamında huzurlu insan ilişkileri

Akademik formasyonun kullanılabilirliği

Bilim insanlarına gösterilen yüksek itibar

Meslekte hızlı ilerleme şansı

Büyük bilim merkezleri ve/veya iş çevreleri ile yakın ilişkiler, akademi-sanayi işbirliği

Eş durumu

Türkiye'ye kültürel ve/veya milliyetçi duygularla dönme isteği

Diğer

58. Şu anda çalıştığınız kurumda, aşağıdakilerden hangisi ya da hangileri temel faaliyetiniz?

En çok zaman ayırdığınız alanı 5, hiç zaman ayırmadığınız alanı 0 ile belirtiniz.

Araştırma- Geliştirme

Öğretim

Yöneticilik

Danışmanlık

Üretim

Kalite Kontrol

Diğer

59. Şu anda aldığınız ücret ile sağladığınız yaşam standardını, yurtdışında kalmış olsaydınız alacağınız ücret ile sağlayacağınız yaşam standardını karşılaştırdığınızda şu anki durumunuz:
- a) Çok daha iyi
 - b) Daha iyi
 - c) Ne daha iyi, ne daha kötü
 - d) Daha kötü
 - e) Çok daha kötü
60. Çalıştığınız kurumdaki çalışma ortam ve koşullarını, yurtdışındaki çalışma ortam ve koşulları ile karşılaştırdığınızda şu anki durumunuz:
- a) Çok daha iyi
 - b) Daha iyi
 - c) Ne daha iyi, ne daha kötü
 - d) Daha kötü
 - e) Çok daha kötü
61. Çalışma ortamınızda, ücret, yükselme, projelere katılım vb. konularda yaşadığınız yabancı/göçmen olmaktan ötürü meslektaşlarınızdan negatif veya pozitif anlamda farklı tutum ve davranışlarla karşılaşılıyor muydunuz? Bu farklı tutum ve davranışları belirtiniz. Bunu neye bağlıyorsunuz?
-
62. Şu anki sosyal güvence durumunuz nedir? Yurtdışındaki sosyal güvence durumunuzla karşılaştırınız. Farklı tecrübelerle sahipseniz belirtiniz.
-
63. Yurtdışında yaşadığınız toplumdaki sosyal çevreyi ve sosyal yaşamı Türkiye'deki ile kıyasladığınızda şu anki durumunuz için hangi yargıyı seçerdiniz? (5: Yurtdışından çok daha iyi 1: Yurtdışından çok daha kötü)
- Sosyal yaşam
- İş arkadaşları ile ilişkiler
- Üstler ile ilişkiler
- Komşu ve tanıdıklar ile ilişkiler
- Arkadaşlar ile ilişkiler
64. Yurtdışında yaşadığınız ülkede Türklerin oluşturduğu dernekler var mı? Bu tür bir derneklerden birine ya da bir kaçına üye misiniz/miydiniz? Belirtiniz.
-
65. Kendi uzmanlık alanınızda çalışan, yabancı ülkelerdeki Türkiye kökenli meslektaşlarınız ile ilişkileriniz var mı? Var ise ne düzeyde olduğunu belirtiniz.
-
66. Daha önce yurtdışındayken Türkiye'de gerçekleştirilen çalışmalar içinde yer aldınız mı? Böyle bir ortak çalışma yaptınız ise, bu çalışmalar sizi tatmin etti mi? Türkiye'ye geri dönmenizde etkili oldu mu? Tatmin etmedi ise nedenlerini belirtiniz.
-

67. Türklerin ve Türkiye'nin dünyada yarattığı imaj sizin yurtdışındaki yaşantınızı nasıl etkiledi?
.....
68. Yurtdışındayken Türkiye'ye ne sıklıkla hangi sebeplerle geliyordunuz?
.....
69. Türkiye ile ilişkilerinizi nasıl tanımlarsınız?
.....
70. Türkiye'de yatırımınız var mı? Var ise ne tür bir yatırım olduğunu belirtiniz.
.....
71. Yurtdışında yatırımınız var mı? Var ise ne tür bir yatırım olduğunu belirtiniz.
.....
72. Yurtdışına ilk gittiğinizde, Türkiye'ye geri dönme niyetiniz var mıydı?
.....
73. Sizce Türkiye'nin izlediği politikalar göz önüne alındığında, Türkiye'de devlet beyin göçünü teşvik ediyor mu?
.....
74. Yurtdışında bulunduğunuz ülkenin beyin göçünü kendine yönlendirme konusunda teşvik edici bir takım politikalara sahip olduğunu düşünüyor musunuz?
.....
75. Türkiye'deki meslektaşlarınız ya da yurttaşlarınız ile yurtdışındakiler arasında köprü kuracak girişimlere destek vermeyi düşünür müsünüz? Bu desteğin biçimi konusunda önerileriniz var mı?
.....
76. Yaşadığınız tecrübeler beyin göçüne ilişkin fikirlerinizde bir etki yarattı mı? Fikirleriniz beyin göçüne karşı veya beyin göçünü destekler şekilde değişti mi?
.....
77. Türkiye'ye dönmeden önce hangileri fikrinizi olumlu yönde etkiledi?
☐ Akademik çevre ve imkânlar
☐ İş çevresi ve imkânlar
☐ Kültürel çevre
☐ Maddi imkânlar
☐ Politik durum
☐ Dini nedenler
☐ Sosyal çevre ve imkânlar
☐ Kişisel nedenler
☐ Diğer...
78. Türkiye'ye dönmeden önce hangileri fikrinizi olumsuz yönde etkiledi?
☐ Akademik çevre ve imkânlar
☐ İş çevresi ve imkânlar
☐ Kültürel çevre
☐ Maddi imkânlar
☐ Politik durum
☐ Dini nedenler

- ☐ Sosyal çevre ve imkânlar
☐ Kişisel nedenler
☐ Diğer...
79. Yurtdışına ilk yerleştiğinizde hangileri fikrinizi olumlu yönde etkiledi?
- ☐ Akademik çevre ve imkânlar
☐ İş çevresi ve imkânlar
☐ Kültürel çevre
☐ Maddi imkânlar
☐ Politik durum
☐ Dini nedenler
☐ Sosyal çevre ve imkânlar
☐ Kişisel nedenler
☐ Diğer...
80. Yurtdışına ilk yerleştiğinizde hangileri fikrinizi olumsuz yönde etkiledi?
- ☐ Akademik çevre ve imkânlar
☐ İş çevresi ve imkanlar
☐ Kültürel çevre
☐ Maddi imkânlar
☐ Politik durum
☐ Dini nedenler
☐ Sosyal çevre ve imkânlar
☐ Kişisel nedenler
☐ Diğer...
81. Yurtdışında bulunduğunuz ülkenin yerlileriyle aynı fırsatlara sahip olduğunuzu düşünüyor muydunuz? Birden fazla yurtdışı tecrübeniz varsa tek tek belirtiniz.

82. Yurtdışındaki tecrübelerinize dayanarak Türkiye'de hangi alanlar geliştirilmeli?
- ☐ Akademi
☐ İş (olanaklar, şartlar, iş yükü vb.)
☐ Finansal (maaşlar vb.)
☐ Profesyonel Network
☐ Hiçbir geliştirmeye ihtiyaç yok.
☐ Diğer...
83. Kendinizi 5 yıl içinde nerede görüyorsunuz?
- a) Türkiye'de
 b) Yurtdışında daha önce yaşadığınız ülkelerden birinde
 c) Avrupa ülkelerinden birinde
 d) Dünya'nın herhangi bir yerinde (Türkiye hariç)
 e) Karar vermedim/Plan yapmadım
 f) Diğer...
84. Türkiye'ye döndükten sonra tekrar ayrılmayı hiç düşünüp mü? Neden?

.....
 85. Aşağıdakilerden hangileri bir iş teklifini sizin için cazip hale getirir? Puanlayınız. (5: çok fazla, 1: çok az)

Profesyonel olarak gelişme imkânları...

Uluslararası bir çevre...

Yüksek maaş...

Bağımsız çalışma...

İşyerinde üstlerimden destek ve yardım alabilme imkânı...

Az iş yükü...

Topluma yararlı olma imkânı...

Önceki iş deneyimlerime benzer olması...

İyi bir mesai-özel zaman ayrımı ve dengesi...

İyi bir refah ve sosyal güvenlik sağlaması...

İş çevresinin iyi olması...

Verdiğim emeklerin farkında olunması/takdir görmesi...